

Izhaja
mesečno dvakrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 3.

Ljubljana, 20. marca 1929.

Leto IX

Velika važnost naše organizacije in nje uspehi

Vedno smo stali na strogem stališču, da naše narodno gospodarstvo nujno zahteva, da se vsa politična vprašanja za nekaj časa odstavijo z dnevnega reda in da naj Skupščina posveti vse delo razvoju našega mladega gospodarstva v državi. Toda vsi nasveti in apeli so ostali brez uspeha in odziva ter so se politični boji dan za dnevom stopnjevali in poostrejevali. Vsem nam so še v živem spominu žalostni dogodki izza dne 20. junija 1928, ki pa še niso bili spametovali naših političnih strank, oziroma posameznih fanatičnih voditeljev ter niso hoteli niti za pičico odstopiti od strastnih političnih bojev. Naša Narodna skupščina je bila vsled tega v popolnem brezdrlju, razsulu in ni bilo nobenega upanja, da bi bilo prišlo do potrebnega sporazuma vsaj med največjimi političnimi strankami v državi.

Morala je poseči vmes modra kraljeva roka, ki je na mah naredila konec vsemu brezplodnemu parlamentarizmu in postavila državo v popolnoma nov položaj. Vse politične stranke in njih priveski so bile v kratkem času razpuščene in trdno smo prepričani, da se v prejšnji obliki ter prejšnjih firmah ne povrnejo več na površje. Upamo, da bodo prihodnji novi volilci imeli toliko preudarka in razsodnosti, da bodo uvideli potrebo v kali zatreči vsak poizkus, da bi se politični boji zopet začeli s prejšnjo ostrino. Ker sedaj nimamo niti političnih strank, niti njih voditeljev in tudi ne narodnih poslancev, so pridobile vse gospodarske korporacije novo veliko važnost in so poklicane, da pomagajo sodelovati pri vseh novih zakonskih določilih ter staviti primerne predloge in nasvete. V zadnjem času so posamezna ministrstva izdelala razne zakonske načrte, ki so za vse gospodarske kroge velikega pomena in važnosti. Med te štejemo tudi nekatere spremembe zadnjega davčnega zakona, ki je bil nujno reforme potreben.

Za enkrat so dosegle gospodarske organizacije, pri katerih smo tudi mi sodelovali znatno znižanje rentnega davka, pri katerem so se tudi užiti med sinovi in starši popolnoma izuzeli iz rentnega davka. Naša organizacija je to potrebo nujno dokazala in uspeh se je v kratkem pokazal. Nadalje so se v tem novem davčnem zakonu oprostili obdačitve zgradarine vsi oni kmetijski posestniki v onih mestih pod 5000 prebivalcev, v katerih ni sedež okr. glavarstva in če se ti posestniki bavijo samo s kmetijstvom ter nimajo nobenega drugega poklica. Treba bo sedaj paziti, da se bo vse te posestnike tudi faktično oprostilo od plačila zgradarine in če bodo dobili po predpisu plačilne naloge, bo treba proti plačilu vložiti priziv. Naše delo bo šlo sedaj za tem, da se odstotek rentnine v obče zniža, zlasti pa za zakupe kmetijskih posestev in da se lastna stanovanja onih posestnikov, ki niso samo kmetovalci, obdači samo po sobah in ne

kakor v najem oddana. Uspehi, ki smo jih v zadnjem času dosegli, dokazujejo veliko potrebo in važnost naše organizacije, zato je neobhodno potrebno, da se v sedanjem času ustanove naša društva hišnih in zemljiških posestnikov v vseh večjih krajih in da k temu društvu pristopijo vsi posestniki. Kar se nam ni posrečilo doseči pri narodnih poslancih, je deloma uspelo doseči tekom par mesecev pri sedanji vladi, zato je dolžnost vseh posestnikov, zlasti tudi zemljiških, da nas podpirajo in da nas ne zapuščajo.

Kaj bo s stanovanjsko zaščito?

Deset mesecev je bilo stanovanjsko vprašanje popolnoma odstavljeno iz dnevnega reda, se ni o njem razpravljalo ne v časopisju, ne na shodih in sestankih, ne v resolucijah in mislili smo, da bomo tako prešli tudi preko 1. maja 1929. Da stanovanjske zaščite ni več treba pvdaljševati, ki je donesla vsemu našemu gospodarstvu največjo škodo, o tem je prepričana tudi velika večina najemnikov. A so nekateri med njimi, ki mislijo, da je največje socialno delo in zasluga, če se pusti najemnike leta in leta v istih stanovanjih, ne glede, ali so za nje primerna, ali pa mnogo premajhna. Ne vpošteva se pri tem, če je dotično stanovanje za najemnika še tako preveč oddaljeno, medtem, ko bi drugemu bilo mnogo prikladnejše in bližje njegovemu službenemu mestu. To pa se vse nič ne vpošteva, namreč treba je hišnega lastnika zopet prisiliti, da bo obdržal v stanovanju neljubega najemnika, ki se ne bo mogel preseliti tja, kjer bi ga novi hišni lastnik drage volje sprejel. Treba je mnogo truda, da se dobi kak majhen vzrok za podaljšanje stanov. zaščite, da se lahko demagogično kliče, da bo toliko in toliko najemnikov, podnajemnikov, brezstanovalec itd. na cesti. Seveda pametni najemniki temu ne verjamejo, pač pa oni, na katere vpliva vsaka demagogija. Vsak pameten človek vidi, da se s stanovanjskim zakonom še ni napravilo nobeneo stanovanja in če bo zakon še podaljšal, potem ravno ne bo mogel zadobiti prav noben brezstanovalec, deložiranec stanovanja in stanovanjski najemnik primernejšega stanovanja.

V ljubljanskih dnevnikih je izšel pred kratkim nek poziv stanovanjskim najemnikom, v katerem se slika, kak bode položaj, če ne bo stanovanjska zaščita podaljšana, vsled česar ne bo nihče dobil nobenega stanovanja, kar nam je popolnoma nerazumljivo. Nadalje se jih v tem pozivlja, da naj napravijo slike vseh nehigijskih stanovanj, da se bo na ta način dokazalo, kaka potreba je stanovanjska zaščita. Mislimo, da se je dotični pozivatelj tudi v tem pogledu prav pošteno zmotil. Če so najemniki natrpani v stanovanjih, vendar temu niso krivi hišni lastniki in če bo zakon podaljšal, bodo tudi še nadalje ostali natrpani. Če najemniki stanujejo v takih slabih prostorih, ki niso stanovanjem

podobni, niso temu zopet krivi hišni lastniki, ker jih prav nihče ne sili, da v njih stanujejo, na drugi strani pa je stvar sanitetne oblasti, da taka stanovanja prepo-ve, česar bodo hišni lastniki sami najbolj zadovoljni. Koliko hišnih lastnikov bi radi taka stanovanja popravilo, ali preuredilo, a kako naj to napravijo, tega gospod pozivatelj namenoma noče omenjati, saj ve, da hišni lastnik ne more takega najemnika iz stanovanja spraviti in so bile vse dotične prošnje pri raznih oblastvih brezuspešne, ker za to ni bil podan noben zakonit razlog za odpoved stanovanja. Ravno stanovanjski zakon je vzrok, da se na stotine stanovanj v zadnjih letih ni popravilo in preuredilo, ker so bila ves čas zasedena. Radi pa priznamo, da je veliko stanovanj v desolatnem in škandaloznem stanju, a tega niso napravili hišni lastniki, temveč nekateri brezobzirni najemniki, ki se jim ne zdi nobena škoda, če se stanovanja še tako kviri. Če bodo posestniki v tem pogledu zbrali podatke in materijal, potem se bo pokazalo, da je materijal na naši strani mnogo obširnejši in obtežilnejši za najemnike kakor pa za hišne lastnike.

Tudi morebitne fotografije ne morejo hišnim lastnikom škodovati, temveč tistemu, ki je stanovanje porušil. Odločno pa ugovarjamo proti taki objavi s trditvijo, da hišni lastniki stanovanja izkoriščajo, ker to delajo večinoma samo najemniki s svojimi podnajemniki.

Pred kratkem so zborovale neke strokovne organizacije v Celju, ki so sklenile vse mogoče zahteve proti hišnim lastnikom in zahtevajo med drugim tudi podaljšanje stanov. zaščite vsaj za 5 let. S temi zahtevami se ne moremo obširneje baviti in upamo, da jih ne bo nihče vzel v natančen pretres, ker so popolnoma nemogoči. Stanovanjsko vprašanje je likvidirano in se ne more na novo pričeti z likvidacijo, ker je danes vsakdo prepričan, če bi stanovanjska zaščita ne bila po vojski se nadalje obdržala, bi danes nihče več ne pisal o pomanjkanju stanovanj, ker bi se bilo to vse samo po sebi rešilo. Jedinega dejstva pa pri tem ne smemo prezreti, ki je vzrok vsemu pomanjkanju stanovanj in katerega še tako velika stavbena akcija ne bo odpravila, to je nadvse žalostno dejstvo, da ljudje trumoma beže z dežele v mesta, kjer mislijo lažje živeti in manj delati, kakor pa na kmetih. Posledica temu je, da se na umeten način dela v mestu stanovanjska beda in brezposelnost, na kmetih pa ne bo kmalu nobenega človeka, ki bi obdeloval našo dobro zemljo. Tukaj naj zastavijo demagogi svojo moč in skušajo dopovedati ljudem, da ni vsa sreča samo doma v mestih, temveč, da se da tudi na kmetih živeti in ne ravno preslabo, če se hoče delati. Z žalostjo moramo povdarjati, da se ravno to poglavje velike premalo resno in trezno pomišlja in kam bo dovedel beg ljudi iz dežele v mesta. Na eni strani brezposelnost, na drugi strani veliko pomanjkanje delavcev, kar povzroča slabo obdelavo naše zemlje in druginjo v mestih.

Če nazidate še toliko tisoč stanovanj, bodo v kratkem vsa oddana, a to na veliko škodo našemu narodnemu gospodarstvu. Po tej poti ne bomo nikoli prišli do pravega cilja.

Ker so se začele širiti vesti o podaljšanju stanov. zaščite, je naša Glavna zveza hišnih posestnikov pod vodstvom predsednikov Čačkoviča iz Zagreba in Freliha v Ljubljani in nekaterih odbornikov po deputaciji posetila ministra soc. politike g. dr. Mate Drinkoviča za časa njegovega bivanja v Zagrebu in mu obrazložila natančno stališče, da se je v zadnjih letih toliko zidalo, da je absolutno nepotrebno stanov. zaščito podaljšati, kar smo gospodu ministru dokazali v posebni, njemu izročeni spomenici. Gospod minister je bil sam mnenja, da danes ne more biti več govora o pomanjkanju stanovanj, temveč kvečjemu o tem, da se stanovanja pravilno razdele, kar je mogoče samo pri prostih selitvah. Če pa bo gospod minister uvidel potrebo v stanov. vprašanju napraviti kake predloge, bo sklical anketo in skušal doseči sporazum med posestniki in najemniki.

Hišni posestniki, ki na vse strani sprašujejo, kaj bo donesl 1. maj t. l., naj bodo uverjeni, da bo naša organizacija vse poduzela in napravila, da končno pridemo izven prisilnega varstva najemnikov, ki je na obeh straneh prinesel toliko neprijetnosti. Priporočait pa moramo hišnim posestnikom veliko uvidevnost in preudarnost bodisi glede določitve najemnin, kakor tudi olede odpovedi stanovanj.

Dr. Jos. Regali:

Stroški za napravo in razširjenje trotoarjev v Ljubljani ne gredo v breme hišnih lastnikov, če je bila pri poslopih, ki so bila po 10. juniju 1896 na novo sezidana oz. pri poslopih, ki so stala že pred 10. junijem 1896, naprava trotoarjev po mestni občini že enkrat po 10. juniju 1896 odrejena. Mestna občina ljubljanska ne sme ponovno zahtevati od hišnega lastnika prispevka k stroškom za napravo trotoarja, zbog novejših predpisov obč. zastopstva glede naprave trotoarjev, če je bil trotoar že enkrat napravljen po 10. VI. 1896, in to niti ne $\frac{1}{3}$ stroškov novega trotoarja. Rzsodba upravnega sodišča v Celju A 84/27/5.*

Mestna občina ljubljanska je zlasti za časa gerentov tlakovala mnogo cest in ulic deloma z neprikladnimi granitnimi kockami, na katerih ropočejo in odskakujejo vozovi, da je strah, deloma z asfaltom, ki pa tudi ne izpolnjuje svojega namena, ker ga občina ne vzdržuje tako kot bi bilo treba ter je na asfaltovanih cestah, zlasti, ker ni promet v Ljubljani prav nič urejen, sme avtomobilski šofer voziti z brzino, kot se mu poljubi, tako, da z asfaltnimi cestami prah ni odpravljen, ampak ga je še več.

Ob priliki tlakovanja cest, ki je stalo ogromne milijone, pa je mestna občina preurejevala, deloma razširjala, deloma pa prenovila tudi pešpoti (trotoarje) ob hišah. Mestna občina je na to iztirjavala od hiš. posestnikov s plačilnimi nalogi del in sicer $\frac{1}{3}$ stroškov za preureditev oz. razširjenje trotoarjev, češ, da so hiš. posestniki dolžni te stroške nositi v smislu § 71 stavb. reda za mesto Ljubljana z 25./V. 1896.

* Opomba uredništva. Ker gre za zadevo, ki je za hišne posestnike važna, vabimo prizadete člane našega društva, ki so že plačali prispevke za trotoar, naj se oglase v naši društveni pisarni, da zberemo gradivo ter damo pojasnila za event. korake za vračilo neopravičeo plačanih zneskov.

Mnogo hiš. lastnikov je plačalo takoj predpisane prispevke.

Vsled zagotavljanja mest. občine, da ima pravico zahtevati te prispevke, nekaj hiš. posestnikov se je poravnalo z občino za manjše kot predpisane vsote, precej pa jih je vložilo pritožbe zoper zadevne plačilne naloge in je bilo, kolikor nam je znano, šele zadnji čas poslanih mnooo pritožb drugi instanci.

Hišni posestnik ob Aleksandrovi cesti, ki je prejel tudi plačilni nalog mest. magistrata, da naj plača $\frac{1}{3}$ stroškov za razširjenje trotoarja, se je pritožil zoper magistratni plačilni nalog Gradbena direkcija je njegovo pritožbo odbila. Zoper slednji odlok pa je bila vložena pritožba na upravno sodišče v Celje, ki je z rzsodbo A 84/27/5 zadevo rešilo, tožbi hiš. posestnika ugodilo ter iz formalnih razlogov pobijani upravni akt razveljavilo. V razlogih pa se je dotaknilo upravno sodišče v tej rzsodbi tudi meritorno vprašanja, če in kedar ima nositi hišni lastnik stroške naprave, preureditve ali razširjenja trotoarja. Ne more biti dvoma, da upravno sodišče, ki je že zavzelo meritorno stališče, svojega naziranja ne bo izpremenilo in mora biti to stališče merodajno za rešitev tekočih pritožb v II. instanci, če bi pa ta odločila drugače kot je rzsodilo upravno sodišče, bi bila tožba pri upravnem sodišču na mestu.

Upravno sodišče v Celju pravi v sodbi A 84/27/5 sledeče: Odstavek 1—7 § 71 stavb. reda za mesto Ljubljana z 25./V. 1896, ki je stopil v veljavo 10./6. 1896, velja za notranji stavbeni okraj (šolski, šentjakovski, dvorski in kolodvorski). Odstavek 1, 2 in 7 vsebuje obč. predpise o pešpotih, zlasti, da morajo imeti vsa poslopja pešpota, da njih širino in stran naprave ter gradivo predpisuje stavbinsko oblastvo. Podrobnejše predpise vsebujejo odstavki 3—6 § 71 in sicer odstavek 3 in 4 za nova poslopja in prezidave, odstavek 5 in 6 pa za ulice, kjer »zdaj« »derzeit« še ni pešpoti ali kjer obstoječa pešpot ne zadostuje predpisom, ki jih izda stavbinsko oblastvo o tem. Razlikovati je torej med novimi stavbami in prezidavami na eni strani, pri katerih mora stavb. oblastvo (mest. magistrat) ob priliki stavbenega dovoljenja vse potrebno določiti glede pešpoti in pri katerih trpi vse stroške za napravo pešpoti stavbeni gospodar in pa med starimi obstoječimi poslopi na drugi strani, pri katerih ni še pešpoti ali pa pešpot ne ustreza predpisom, ki jih je občinsko zastopstvo o pešpotih izdalo. Mišljena so pa tu le tista poslopja, ki so obstajala že 10. junija 1896, ko je stopil sedanji stavb. red v veljavo. Za novejša poslopja in tudi za prezidavo starejših in novejših poslopij veljajo pa itak določbe 3. in 4. odstavka § 71 st. reda. Zakonodajalec je hotel omogočiti napravo pešpoti tudi v ulicah, v katerih leta 1896 sploh še ni bilo pešpotov, ali pa vsaj ne takih, ki bi odgovarjala narastlim prometnim zahtevam. V teh primerih ni bilo za časa stavb. dovoljenja naprtiti hiš. lastnikom vseh stroškov za napravo pešpoti. § 54 stavb. reda iz l. 1875, ki je veljal za Ljubljano do 10./6. 1896, predpisuje sicer tudi pešpoti, a le pri novih hišah in prezidavah starih hiš, ne oziraje se na stara poslopja, kjer ni primernih pešpotov izza prejšnjih dob. Koder l. 1896 sploh ni še bilo pešpoti ali koder stara pred. l. 1896 obstoječa pešpot ni bila več primerna, tam je smelo oz. sme občinsko zastopstvo izdati predpise o primerni napravi pešpoti ter je hišni lastnik zavezan plačati $\frac{1}{3}$ stroškov za novo pešpot tudi potem, če mu je stavb. oblastvo na osnovi § 54 stavb. reda iz l. 1875 mor-da že predpisalo napravo pešpoti, a ta pešpot ne odgovarja novejšim predpisom obč. zastopstva o kakovosti pešpotov. Ako se pa je bodisi pri novih po l. 1896 zgra-

jenih poslopih, bodisi pri prezidavah po l. 1896, napram pešpoti odredila ali ako se je pri starih pred 10./6. 1896 zgrajenih poslopih pozneje na podstavi 5 odst. § 71 stavb. reda ljublj. iz l. 1896 že enkrat odredila nova pešpot, potem je pravica obč. zastopstva zahtevati primeren ali primernejši pešpot že konzumirana in se ne sme ponovno od hiš. lastnika zahtevati, da bi vkljub pešpoti, napravljeni po l. 1896, na podlagi oblastvene odredbe prispeval k stroškom za pešpot, napravljeno od občine vnovič zbog novejših obsežnejših predpisov, čeprav le z $\frac{1}{3}$ večjih stroškov za novejšo pešpot. Nikakor ni mogoče razbrati ne iz zakona, ne iz poročila stavb. odseka dež. zbora kranjskega z 10./2. 1896, da bi 5. odstavek § 71 ljub. stavb. reda imel v mislih pritegnitev hiš. lastnikov k stroškom tudi takrat, kadar se novi po l. 1896 izdani in že izvršeni predpisi o pešpotih v tej ali oni ulici vnovič izpremene. Uporaba besede »zdaj« (»derzeit«) v 5 odst. § 71 bi bila ob drugem tolmačenju povsem odveč. Isto tako ni verjetno, da bi se beseda »zdaj« (čas uveljavljenja novega stavb. reda) nanašala le na ulice, koder sploh ni pešpotov, ne nanašale bi se pa na ulice, kjer ni primernih pešpotov, saj ima stavb. oblastvo od takrat naprej možnost izdati za vse ulice modernim zahtevam ustrezajoče predpise. Če pa izda take predpise, jih sicer sme menjati, pa ne na stroške hiš. lastnikov, ki so že l. 1896 ustregli predpisom stavb. oblastva glede pešpota.

Tako pravi torej upravno sodišče. Vprašanje nastane, če morejo zahtevati hiš. lastniki, ki so že plačali neopravičene prispevke za preureditev oz. razširjavo trotoarjev mestni občini, plačane vsote nazaj. Tozadevne zahtevke za vrnitev bi bilo uveljaviti pri sodišču zoper mest. občino, če bi jih ne hotela občina zlepa vrniti. Za vprašanje je merodajen § 1431 obč. drž. zak., ki pravi, da ima tisti, ki je komu v zmoti kako stvar dal ali kak posel opravil, do katerega nima prejemalec pravice, ima od prejemalec zahtevati dano mu stvar nazaj ali pa zahtevati primerno plačilo. Ni dvoma po rzsodbi uprav. sodišča, da občina do prispevkov za trotoar, ki jih je izterjavala v zgoraj omenjenih slučajih, nima in ni imela pravice. Smatrati bi pa bilo, da so hiš. lastniki plačali prispevke za trotoar tudi v pravni zmoti (in tu je po § 1431 o. d. z. tudi vpoštevno), da so dolžni te prispevke plačati. Zmota je treba po § 1431 o. d. z. dokazati. Kako bi odločila sodna praksa, ki še ni iztekla nobena sodba v teh konkretnih primerih, se seveda še ne da reči. Dvomljivejše pa je, če bi mogli zahtevati od občine tisti hiš. lastniki, ki so z občino sklenili poravnavo glede prispevkov, te prispevke nazaj, ker bi v takem primeru moral hiš. lastnik dokazati neveljavnost poravnave same.

Zavarovanje proti škodam po potresu

Na naše društvo se je obrnilo že veliko članov radi zavarovanja svojih hiš proti škodam vsled potresa. Osobito so to starejši ljudje, ki jim je katastrofa iz leta 1895 še v živem spominu in ki so v zvezi z njo pretrpeli ogromno škodo. Ima pač še pred očmi strahotna razdejanja te katastrofe in ob vsaki priliki, ko se pojavi kjerkoli kakšna vest o novih potresih, s skrbjo mislijo na opasnost, ki preti njihvi posesti. Društvo hišnih posestnikov se je v tej zvezi zainteresiralo radi potresnega zavarovanja in je deloma na njihovo inicijativo Zavarovalnica »Triglav«, pri kateri ima društvo sklenjeno jamstveno zavarovanje svojih članov, uvedla to novo panogo. Zavarovanje obsega škode na poslopih vsled potresa in pa vsled posledic kakršnekoli vrste, ki nastopijo iz take katastrofe. Na-

šim članom verjetno tudi ni znano, da z običajno požarno policio tudi niso krite škode vsled požara, ki bi izbruhnil povodom potresa. Do potresne katastrofe v St. Francisku pred približno 20 leti so zavarovalnice krile tudi požarne škode v zvezi s potresom, ker pa so takrat utrpele ogromne škode, so vsi zavodi na celem svetu eliminirali ta izvor požara iz običajnega požarneoa zavarovanja. Premija za to zavarovanje je sicer visoka, odsega skoro 4 od 1000.— vendar misli Društvo hišnih posestnikov, da stori svojim članom veliko uslugo, če jih informira o tem ter jim stavi vsa nadaljna pojasnila na razpoloabo v svoji pisarni. Če se bodo pojavila vprašanja, ki bi bila takega značaja, da bi interesirala večje število članov, bomo nanje tudi v listu odgovarjali.

Pri tej priliki vabi društvo zopet svoje člane, da se poslužijo velike ugodnosti, ki jim jih društvo nudi s svojo pogodbo za jamstveno zavarovanje. Večjih škod tekom zadnjih treh let v resnici ni bilo pri zavarovanih članih, bile pa so pri nezavarovanih članih. Tako osobito navajamo slučaj, ko si je pasant na Vidovdanski cesti na zledenelem, neposutem pločniku nalomil v zapestju roko ter stavil na dotičnega hišnega posestnika prav znatno odškodninsko zahtevo, ki jo bo seveda tudi dobil. Prosimo torej vse člane, ki se zanimajo bodisi za zavarovanje proti škodam vsled potresa, bodisi vsled zakonitega jamstva, da se obrnejo po informacije na svojo pisarno.

Razno

Ljubljanska občinska uprava je bila pred kratkim na novo sestavljena v veliki večini iz prejšnjih občinskih odbornikov. Izpadli so samo komunisti in par drugih bivših občinskih zastopnikov. Prepričani smo, da bo nova občinska uprava delovala z vso skrbnostjo in skušala mestno gospodarstvo spraviti v normalno stanje ter preprečiti novo obremenitev ljubljanskega prebivalstva kakor tudi prenehati z najetjem novih posojil. Z vso natančnostjo bomo zasledovali delovanje občinske uprave in če bi potreba pokazala, bomo intervenirali, da se opuste stroški, ki jih bomo smatrali za odložljive. Nikoli pa ne bomo vlagali kakih neosnovanih pritožb in bi bil izključen vsak očitok, da oviramo mestno občino v njenem razvoju, v kolikor je neobhodno potreben.

Mestni proračun ljubljanski za leto 1929 je bil razgrnjen na vpogled ter smo bili od gospoda župana pozvani, da vložimo pomisleke proti posameznim postavkam, ali stavimo nove predloge. Proračun smo natanko pregledali in uvideli, da je bilo mišljenih okoli 15 milijonov več rednih izdatkov in okoli 30 milijonov izrednih izdatkov. Zahtevali smo odločno, da proračun ne sme prekoračiti prejšnjega proračuna, izredni stroški pa se morajo odložiti na poznejši, ugodnejši čas. Preobširno bi bilo, če bi navajali vse posamezne naše opombe ter omenimo samo, da smo kategorično zahtevali znižanje vodarine in gostaščine, ki je v sedanji izmeri absolutna previsoka. Generalna direkcija davkov v Beogradu je namreč odredila, da se smejo v letu 1929 pobirati samo iste doklade in naklade kakor v letu 1928. in sicer ne sme biti odstotek in skupno predpisana vsota ista kakor leta 1928; ker pa se je odmerni podlaga za tekoče leto izdatno zvišala, bi pomenilo novo obremenitev tudi v slučaju, če b se vodarina in gostaščina znižala na 14%, kakor je baje sklenil finančni odsek občinske uprave. Če bi ta sklep obveljal, bi plačali okrog 1,600.000

Din več vodarine in gostaščine, kakor v letu 1928. Obrnili smo se na gospoda župana s prošnjo, da pojasni občinskemu svetu nepravilen tak sklep in da se občinski svet ravna po navedeni ministrski naredbi. Ker izkazujejo mestne hiše primanjkljaja nad 1½ milijona dinarev, smo zahtevali, da se najemnine v mestnih hišah vsaj toliko dvignejo, da bodo krile stroške. Nikakor ne gre, da bi morali hišni posestniki in tudi najemniki prispevati k temu, da bi samo nekateri izvoljenci jedne ali druge bivše politične stranke ceno stanovali. V mestne hiše pa spadajo v prvi vrsti vsi mestni uslužbenci, njeni vpokojenci ter v Ljubljano pristojni najemniki, ki so izgubili stanovanje vsled odpovedi. Popolnoma nedopustno pa je, da se bi v mestnih hišah naseljevali ljudje, ki so komaj v Ljubljano prišli in si še niso pridobili domovinstva.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani in mestni uslužbenci. Kakor smo izvedeli se baje hudujejo mestni uslužbenci nad raznimi našimi pritožbami in zlasti proti onimi, glede mestnega proračuna. Izjavljamo, da nismo nikoli in nikjer pisali, ali zahtevali znižanje plač mestnim uslužbencem, ker vemo, da je to danes nemogoče, pač pa smo zahtevali črtanje samo nekaterih osebnih doklad. Odločno pa smo nastopili proti nepotrebnim namestitvi v zadnjem času raznih sprejetih uslužbencev in zahtevali, da se s tem preneha ter se na ta način obvaruje mestno občino novih izdatkov. Najpoprej je treba izvršiti reformo občinske uprave in videti koliko neobhodno potrebnih uradnih oseb je treba mestni občini za redno izvrševanje poslov in šele takrat bi se bilo smelo nastavljanje nove uslužbenice, seveda ne po politični pripadnosti, kakor se je dosedaj godilo. Do sedaj pa se šeni nihče ganil, da bi se bilo uredilo moderno uradovanje pri mestni občini, združili vsi mestni uradi v enem poslopiju, kar je popolnoma lahko izvedljivo v Kresiji. Kolikor pa so gerentje ali komisarji nastavili svoje pristaje neupravičeno, naj se jih skuša drugod zaposliti, ali jim pa dotični, ki so to nepotrebno obremenitev zakrivali, sprejmejo v svojo službo, ali jim jo vsaj preskrbe. Prosimo mestne uslužbenice, naj preberejo vse naše prizive in se bodo o tem prepričali, da nismo proti prejšnjim stalnim uradnikom nikjer nastopili.

Sestanek hišnih posestnikov ljubljanskih se bo vršil takoj po vlikonočnih praznikih, če bo zato pokazala potreba glede rešitve stanov. vprašanja.

Oddaja stanovanj. Že večkrat smo opozarjali hišne posestnike, da bi oddajali prazna stanovanja samo potom naše pisarne, a naš nasvet je ostal večinoma brez uspeha. Hišnih posestnikov oddaja stanovanj po naši pisarni ničesar ne stane, so pa sigurni, da bodo dobili dobrega in plačila zmožnega najemnika, katerih imamo veliko število zaznamovanih. Ker posestniki tega ne vpoštevajo, se dan za dnem slučajni, da oddajo stanovanje prvemu, ki jim ponudi zahtevano, ali še večjo najemnino, potem pa se skaže, da obljubljene najemnine noče, ali pa tudi ne more plačati. Ker hišni lastnik takega najemnika vsaj pol leta ne more spraviti iz stanovanja, velikokrat ne dobi za ves ta čas nobene najemnine, vsled česar je izdatno oškodovan. Taki slučajni se zlasti ponavljajo v novih hišah, v katerih najemniki večina le začasno jemljejo stanovanja, obljubijo pri najemu vse, pozneje po se posestnik prepriča, da je sprejel slabega in plačila nezmožnega najemnika. Najpoprej vprašajte v naši pisarni, potem oddajte stanovanje. O najemnikih, ki ne plačujejo najemnin pa bomo vodili poseben seznam, ki bo našim članom na vpogled.

Sestanki hišnih posestnikov. V zadnji številki »Moje doma« se je vsled tiskovne pomote poročalo, da je naša Zveza v zadnjih mesecih priredila 24 sestankov in predavanj. Pravilno bi se moralo glasiti 42 predavanj, ki je vse opravil zvezni predsednik g. Iv. Frelih. Ker je imel od takrat naprej še 8 predavanj, je dosegel skupaj ravno 50 poučnih sestankov in s tem pridobival nove člane in naročnike, ter ustanavljal nova društva. Povsod se je pokazalo živo zanimanje za našo organizacijo in so bili navzoči posestniki s poukom povsod zadovoljni. Vršili so se tudi povsod razgovori o raznih drugih stanovskih zadevah.

Nad 900 pobotnic je morala naša društvena pisarna v Ljubljani izgotoviti za one ljubljanske in okoliške posestnike, ki niso še plačali članarine za leto 1929. Koliko časa smo s tem potratili in koliko nas bo pobiranje sedaj stalo, to naj dotični posestniki sami zračunijo in sprevidijo potrebo pravočasnega in rednega plačevanja. Ko sedaj hodi nabiralec od hiše do hiše, pa se posestniki zopet izgovarjajo, da bodo denar že sami poslali v pisarno, nekateri, zlasti v Spodnji Šiški in Mostah izstopajo iz društva, ali pa celo trdijo v svoji nevednosti, da organizacija nima nobenega pomena za nje ali celo, da nič ne dela. Vse one, ki še niso plačali članarine, prosimo, da takoj store svojo dolžnost, kakor jo vršim tudi mi, ki smo dosegli hišnim posestnikom nešteto ugodnosti, ali pa preprečili poslabšanje njih položaja. Organizacija vrši dan za dnevom odgovorno in težavno delo, nekaterim hišnim posestnikom pa se ne zdi vredno in vzljubi, da bi napisali dotično položnico in poslali članarino, ki jo v sedanjih razmerah zmora vsak posestnik. Dosegli smo polovico znižanja hišnega davka, zato napačno mislijo, da je čas iz društva izstopiti. Samo jedno leto ostanite brez organizacije, potem bodete videli, kam bodete zašli.

Naročnike »Moje doma« izven Ljubljane in ljubljanske okolice pa nujno prosimo, da takoj pošljejo naročnino za »Moj dom«, ki je zlasti v sedanjem času važen za vse posestnike in to tudi na deželi. Dosedaj jih je plačalo prav malo neznatnih 20.— Din za vse leto.

Ljubljanski in okoliški posestniki, ki še vedno prejemajo »Moj dom« in še niso naši člani, naj takoj prijavijo svoj vstop in plačajo malenkostno članarino. Organizacija je velevažna tudi za lastnike novih hiš, kar se je zlasti v zadnjem času večkrat pokazalo. Kdor nas pa nikakor noče podpirati, naj pa vsaj vrne »Moj dom«.

Potreba inkorporacije občin Moste in Viča, ali vsaj posamezni deli teh občin mestni občini ljubljanski se je v zadnjem času živo pokazala in se najbrže ne bo dala odložiti. Prosimo naše člane, posestnike v teh občinah, da naj nam sporoče svoje mišljenje o tem vprašanju, ali pa skličejo potrebne sestanke. Treba pa je stvar premotriti samo iz strogo gospodarskega stališča in opustiti pri tem vsake osebne ali druge ozire.

Kako se na Angleškem lahko plačujejo davki? Angleška, ta raj pradavnih zakonov in predprav ali privilegijev, ima nekoliko srečnih obdavčencev, ki na podlagi historičnih privilegijev na najlažji način zadoščajo svojim davčnim dolžnostim. Tako vojvoda Wellington izroča kralju vsako leto — na dan bitke pri Watterlo — v imenu davka eno malo zastavo. In s tem je plačal svoj davek za veleposestvo v Strathfiedsave, ki ga je njegov veliki prednik dobil v dar. Nasledniki vojvode Marborougha plačajo svoj davek za posestvo Woodstock tako, da predado vsako leto

kralju majhno svileno zastavo. Lastnik posestva Foulis na Škotskem ne plačuje drugih davkov, ampak — eno vedro snega, kar mu je tem lažje, ker je snega na Škotskem v preobilju. Nasprotno pa lastniku posestva Creudon ni bilo vedno tako lahko plačati davek, ki je obstajal iz ene girlande rož. Danes mu je to lahko, ker je v vrtnarijah v vsakem letnem času dosti rož. Zadnji vladar, ki je prejel davek iz rok lastnika posestva Keppertov in Attertan v Kentu, je bil Eduard I. Kralj Ivan je namreč daroval te dve posestvi enemu svojih vazalov pod pogojem, da morajo on in njegovi nasledniki njemu ali njegovim naslednikom na prestolu držati glavo, ko ga na vožnji preko kanala La Manche popade morska bolezen. — (Bolj praktično so ravnali nekateri posestniki neke druge države, ki so izročili davkarju kar lepo rejenega prašička, pa jim je dal potrdilo, da so plačali davek.)

Sestanek hišnih posestnikov ljubljanskih in okoliških se bo vršil v sredo dne 3. aprila t. l. ob šesti uri zvečer v zeleni dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Na sestanku se bo razpravljalo o stališču hišnih posestnikov o stanovanjskem vpraša-

nju, razjasnile se bodo trditve zagovornikov stanovanjske zaščite ter se bo razpravljalo tudi o zadnjem sklepu občinskega sveta ljubljanskega glede podaljšanja stanovanjskega zakona kakor tudi o mestnem proračunu o letu 1929. Društveni člani se vabijo k polnoštevilni udeležbi.

Realitetna pisarna Prvega društva hiš. posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6/II proda

med drugimi posestvi:

V LJUBLJANI.

- Hiša v bližini sv. Jakoba, po 350.000.— Din.
- Dvonedstropna hiša v bližini Realke za 350.000.— Din.
- 2 Trgovski hiši v sredini mesta za 1.000.000.— Din in 800.000.— Din.
- Skoro nova vila ob Bleiweisovi cesti, s krasnim vrtom za 700.000.— Din.
- 2 veliki hiši tik »Zvezdec, po 1.500.000.— Din.
- Hiša na Skofovem, s trgovskimi prostori, za 250.000.— Din.
- 2 veliki trgovski hiši tik Gorenjskega kolodvora, z velikimi kletmi za 900.000.— Din.
- Nova vila pod Rožnikom, 2 stanovanji za 250.000.— Din.
- Vila v Rožni dolini, visokoprtilična, z vrtom za 190.000.— Din.
- 2 hiši ob državni cesti v Zgornji Šiški, z več stanovanji in velikim vrtom za 300.000.— Din.
- Hiša na Selu, za 250.000.— Din.
- Vila z več stanovanji in velikim vrtom, za 1.200.000.— Din.
- Hiša v bližini glavnega kolodvora, za 800.000.— Din.
- 2 hiši na sv. Petra cesti za 370.000.— Din.

Stavbeno podjetje

VALENTIN ACCETTO
zapriseženi sodni izvedenec privatnih cenitev
Ljubljana, Trnovski pristan št. 14
Tehnična pisarna. Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov itd.

MATIJA TERLEP
Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta
priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

Stavbeno podjetje
MATKO CURK
LJUBLJANA MIRJE 1-3
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Telefon št. 2095

Vodovodni Instalater,
klepar in krovec
zaloga škrlc (strešnikov)
Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta številka 8

- Nova hiša na Glineah, Tržaška cesta z 2 stanovanji, delavnico, vrtom, za 150.000.— Din.
- Velika hiša v središču mesta z velikim dvoriščem in pripravna za vsako tovarniško podjetje za 1.000.000.— Din.
- 3 hiše na Mestnem trgu za 1.200.000.— Din in 1.000.000.— in 800.000.— Din.
- Hiša v bližini sv. Petra cerkve z dvema delavnicama za 270.000.— Din.
- Hiša v Sp. Šiški s trgovskimi lokali za Din 300.000.—.
- Vila v Trnovskem predmestju z velikim vrtom za 180.000.— Din.
- Velika vogalna hiša v bližini glavne pošte za 2.000.000.— Din.
- 2 hiši na Mestnem trgu za 1.200.000.— Din in 800.000.— Din.
- Vila v Trnovskem predmestju z lepim vrtom za 300.000.— Din.
- Večje posestvo ob Ljubljani v bližini dolenskega kolodvora za 550.000.— Din.
- Polovica hiše blizu Križank za 180.000.— Din.
- Polovica lepe hiše blizu Brega za 300.000 Din.
- Hiša blizu Bleiweisove ceste s trgovskimi lokali in velikim vrtom za 800.000.— Din.
- Krasna vogalna hiša z gostilno ob prometni cesti za 1.000.000 Din.
- Lepa vila v Vodmatu za 200.000 Din.
- Hiša ob Tržaški cesti za 280.000 Din.

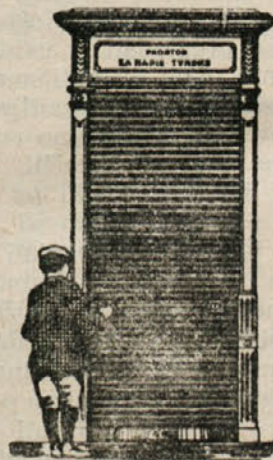
IZVEN LJUBLJANE.

- 2 hiši v Celju s skladišči, vrtom, moderno urejeni s krasnimi stanovanji za 2.000.000.— Din. — Proda se tudi posamezno ena hiša.
- Hiša na Čeručah ob cesti za 75.000.— Din.
- Hiša v Zatični za 50.000.— Din.
- Lepa vila na Bledu z velikim vrtom in pohištvo za 250.000.— Din.
- Vila v predmestju Radovljice za 150.000.— Din.
- Vinogradno posestvo na Bizeljskem, 12 oralov zemlje, z lepo vilo, za 150.000.— Din.
- Hiša s 4 stanovanji, elektriko, sadnim vrtom in njivo, v bližini treh tovarn, za 70.000.— Din.
- Krasno veliko kmetско posestvo pri D. M. v Polju, za 350.000.— Din.
- Krasno graščinsko veleposestvo ob železniški progi Zidani most—Zagreb, 300 oralov, med tem 2500 oralov gozda, drugo njive, travniki, vinograd, vse arondirano in z dobro okranjenimi poslopji. se ugodno proda.
- Posestvo 3 orale v Vižmarjih z delavnico in gospodarskimi poslopji za 140.000 Din.
- Lepa hiša v središču trga Trbovlje pripravna za vsako obrt za 100.000.— Din.

Naprodaj je še več drugih posestev v Ljubljani in izven nje.

Splošno krovstvo
zaloga strešnih potrebščin
FR. FUJAN
Ljubljana, Galjeviča št. 9
pri Dolenskem kolodvoru

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553
Ključavničarstvo
Avgust Martinčič
Ljubljana, Rimska cesta št. 14
Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpnežnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Zavarovalnica in pozavarovalnica
„TRIGLAV“
Generalno zastopstvo za Slovenijo
v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108,326.901.—. Polno vplačana delniška glavica Din 6,000.000.—. Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

Zavarovanje

Zavarovanje je ena najvažnejših gospodarskih kotref in brez zavarovanja ne more biti noben posestnik ali gospodar.

Zlasti potrebuje vsakdo požarno in življenjsko zavarovanje tako posestnik hiše ali gospodarstva, kakor uradnik, delavec ali kmetovalec. Kdor ima premičnine in nepremičnine, treba je, da iste zavaruje proti škodi od požara, ker le v tem slučaju mu odškodnina nadoknadi nastalo škodo. Življenjsko zavarovanje pa preskrbi človeka za starost, ko pride bolezen in oslabeleost, ko odpove delavna in pridobitna moč; to zavarovanje preskrbi tudi sorodstvo zavarovanca za slučaj njegove prejšnje smrti.

So še druge vrste zavarovanja, ki so v isti meri potrebna kakor: zavarovanje proti telesnim nezgodam, proti škodi od vlomske tatvine, transportno zavarovanje i. t. d.

Za provedbo zavarovanja proti škodi od požara ter življenjskih zavarovanj, bodisi za večje ali manjše zavarovalne glavnice, kkor tudi za vse ostale vrste zavarovanja, priporočamo naš najstarejši domači zavarovalni zavod »Croatia«, zavarovalna zadruga, ki je bila leta 1884 ustanovljena od občine svobodnega in kraljevskega glavnega mesta Zagreba, je tedaj več kot 45 let star zavod.

Zavarovane svote v vseh poslovnih panogah znašajo danes pri »Croatiji« preko 9 milijard Din. Število zadruženih članov znaša okoli 100.000. Jamstvena sredstva zavoda znašajo okoli 80 milijonov dinarjev.

Centrala »Croatie« nahaja se v Zagrebu, Marovska ulica št. 1. v lastni palači.

Podružnice in glavna zastopstva so v sledečih mestih: Banjaluka, Beograd, Dubrovnik, Ljubljana, Maribor, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Split, Subotica, Šibenik, Veliki Bečkerek.

Lastne svoje zgradbe ima Croatia v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Osijeku, Subotici in Banjaluki.